

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2021. gada 9. jūlijā

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Aldis Laviņš, tiesneši Jānis Neimanis un Anita Rodiņa,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Markusa Kārkliņa, Timura Jareško, Valērijas Jareško, Nadeždas Kadikovas, Fjodora Kadikova, Borisa Kadikova un Lukas Kadikova (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēji) pieteikumu par lietas ierosināšanu (ieteikums Nr. 123/2021),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēji lūdz Satversmes tiesu:

1.1. atzīt Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 4. panta pirmās daļas 8. punktu, Izglītības likuma 1. panta 1.¹ un 12.⁴ punktu, 14. panta 45. punktu, kā arī Ministru kabineta 2020. gada 9. jūnija noteikumu Nr. 360 „Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai” (turpmāk – Noteikumi Nr. 360) 27.1.3. apakšpunktu, 32.⁷ punkta 2. apakšpunktu un 32.⁷ punkta 3. apakšpunktu (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 112. pantam un spēkā neesošu no 2021. gada 7. aprīļa;

1.2. izskatīt lietu prioritārā kārtībā.

2. Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 4. panta pirmās daļas 8. punkts noteic, ka Covid-19 infekcijas vai izplatīšanās draudu gadījumā Ministru kabinets epidemioloģiskās drošības nolūkos var noteikt izglītības

procesa organizēšanas nosacījumus un kārtību, tai skaitā mācību procesa nodrošināšanai attālināti.

Izglītības likuma 1. panta 1.¹ punkts noteic, ka attālinātās mācības ir klātienē izglītības procesa daļa, kurā izglītojamie mācās, tai skaitā izmantojot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, fiziski neatrodoties vienā telpā vai mācību vietā kopā ar pedagogu.

Šā panta 12.⁴ punkts nosaka: klātiešana ir izglītības apguves forma, kurā izglītojamais izglītības saturu apgūst, apmeklējot izglītības iestādi, tai skaitā attālinātajās mācībās, atbilstoši izglītības iestādes īstenotajai izglītības programmai.

Savukārt šā likuma 14. panta 45. punkts paredz, ka Ministru kabinets nosaka attālināto mācību organizēšanas un īstenošanas kārtību.

Noteikumu Nr. 360 27.1.3. apakšpunkts noteic, kādos gadījumos iestādes, izņemot koledžas un augstskolas, var īstenot izglītības procesu daļēji vai pilnībā attālināti.

Atbilstoši Noteikumu Nr. 360 32.⁷ punkta 2. apakšpunktam no 2021. gada 7. aprīļa izglītības un sporta jomā ir pārtraukta mācību procesa norise klātienē visās izglītības iestādēs un nodrošinātas mācības attālināti, izņemot šajā apakšpunktā minētos gadījumus.

Noteikumu Nr. 360 32.⁷ punkta 3. apakšpunkts citstarp paredz, kādos gadījumos var organizēt izglītības procesu klātienē 1.–6. un 12. klasē un rotācijas kārtībā 7.–9. un 10.–11. klasē, kā arī individuālās nodarbības profesionālās ievirzes izglītības programmās.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtās konstitucionālās sūdzības pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18., 19.² un 19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesas kolēģija var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei, bet saskaņā ar minētā panta 3. punktu – lietas par Ministru kabineta noteikumu normu atbilstību augstāka juridiska spēka tiesību normām. Līdz ar to šā lēmuma 1.1. apakšpunktā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Pieteikuma iesniedzēji apstrīd vairāku normatīvo aktu normu atbilstību Satversmei.

Satversmes tiesas likuma 18. panta otrās daļas 1. punkts paredz, ka vairāku normatīvo aktu apstrīdēšana vienā pieteikumā ir pieļaujama gadījumā, kad tiek apstrīdēts normatīvais akts vai tā daļa un uz to pamata izdotās zemāka juridiska spēka tiesību normas. Turklāt Satversmes tiesa ir atzinusi: ņemot vērā Satversmes tiesas procesa ekonomijas principu, atsevišķos gadījumos viena pieteikuma ietvaros var apstrīdēt arī vairāku normatīvo aktu normas, kas regulē savstarpēji cieši saistītus tiesību jautājumus (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2. kolēģijas 2008. gada 29. jūlija lēmumu par lietas ierosināšanu pēc pieteikuma Nr. 75/2008*).

Gan Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 4. panta pirmās daļas 8. punkts, gan Izglītības likuma 14. panta 45. punkts pilnvaro Ministru kabinetu izdot noteikumus par mācību procesa norisi attālināti. Noteikumi Nr. 360 ir izdoti, citstarp pamatojoties uz Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 4. panta pirmās daļas 8. punktu. Noteikumu Nr. 360 27.1.3. apakšpunkts, 32.⁷ punkta 2. un 3. apakšpunkts regulē gadījumus, kad izglītības iestādes var organizēt mācības attālināti. Savukārt Izglītības likuma 1. panta 1.¹ un 12.4 punkts noteic to, kas saprotams ar attālinātajām un klātienē mācībām.

Tādējādi no pieteikuma ir gūstams apstiprinājums tam, ka daļa no pieteikumā norādītajām zemāka juridiska spēka normām ir izdotas uz apstrīdēto likuma normu pamata. Turklāt visas apstrīdētās normas ir savstarpēji cieši saistītas un to satversmības izvērtēšana vienas lietas ietvaros varētu veicināt lietas vispusīgu un ātru izskatīšanu.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta otrajā daļā noteiktajām prasībām.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzēji ir dažāda vecuma skolēni, kas iegūst pamatizglītību vai vispārējo vidējo izglītību. No 2020. gada 12. marta līdz 2020. gada 9. jūnijam, kā arī no 2020. gada 9. novembra līdz 2021. gada 6. aprīlim saistībā ar Covid-19 infekcijas izplatīšanos visā Latvijas teritorijā bijusi izsludināta ārkārtējā situācija, kuras laikā mācību procesa norise notikusi attālināti. Pieteikuma iesniedzēji apzinoties, ka ārkārtējā situācija ir īpašs tiesiskais stāvoklis, kura ietvaros personu tiesības var tikt būtiski ierobežotas sabiedrības interešu dēļ. Tomēr saskaņā ar apstrīdētajām normām arī pēc ārkārtējās situācijas beigām Pieteikuma iesniedzējiem izglītības ieguve notikusi attālināti. Attālinātā mācību procesa rezultātā Pieteikuma iesniedzējiem esot radušās dažādas veselības problēmas, tāpat esot kritusies izglītības kvalitāte, kā arī citos veidos traucēta izglītības ieguve. Apstrīdētās normas, paredzot attālinātās mācības arī pēc ārkārtējās situācijas beigām, ierobežo izglītības iespējas un pieejamību, tādējādi pārkāpjot Satversmes 112. pantu.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēji ir tiesīgi iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

7. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi gadījumā, ja viņa ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, vai arī ja personai šādu iespēju nav.

No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējiem nav iespēju aizstāvēt savas pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtais daļas otrais teikums nosaka: ja nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža.

Pieteikuma iesniedzēji savu pamattiesību aizskārumu saista tieši ar apstrīdētajām normām, kuras noteic attālināto mācību turpināšanos pēc ārkārtējās situācijas beigām. Lai gan apstrīdētās normas ir stājušās spēkā dažādā laikā, tomēr, ievērojot to piemērošanu attiecībā uz Pieteikuma iesniedzējiem, konkrētajā gadījumā termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai ir skaitāms no 2021. gada 7. aprīļa, kad beidzās Latvijā izsludinātā ārkārtējā situācija. Pieteikums Satversmes tiesā saņemts 2021. gada 21. jūnijā. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā un ceturtās daļas otrajā teikumā noteiktajām prasībām.

8. Pieteikumā ir sniegts lietas faktisko apstākļu izklāsts un juridiskais pamatojums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 112. pantam. Pieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai, un tas atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

9. Pieteikuma iesniedzēji lūdz izskatīt lietu prioritārā kārtībā.

Satversmes tiesas likuma 22. panta septītā daļa noteic, ka lieta ir sagatavojama izskatīšanai ne ilgāk kā piecu mēnešu laikā, bet īpaši sarežģītās lietās Satversmes tiesa minēto termiņu ir tiesīga pagarināt, bet ne ilgāk kā par diviem mēnešiem. Atbilstoši šā likuma 22. panta desmitajai daļai par lietas izskatīšanu rakstveida procesā, tiesas sēdes laiku un vietu, kā arī citiem jautājumiem, kas saistīti ar lietas izskatīšanu tiesas sēdē, tiesa lemj rīcības sēdē pēc lietas nodošanas izskatīšanai.

Līdz ar to šā lēmuma 1.2. apakšpunktā norādītais lūgums nav Satversmes tiesas kolēģijas kompetencē un tas ir atstājams bez izskatīšanas.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 4. panta pirmās daļas 8. punkta, Izglītības likuma 1. panta 1.¹ un 12.⁴ punkta, 14. panta 45. punkta, kā arī Ministru kabineta 2020. gada

9. jūnija noteikumu Nr. 360 „Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai” 27.1.3. apakšpunkta, 32.⁷ punkta 2. apakšpunkta un 32.⁷ punkta 3. apakšpunkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 112. pantam” pēc Markusa Kārkliņa, Timura Jareško, Valērija Jareško, Nadeždas Kadikovas, Fjodora Kadikova, Borisa Kadikova un Lukas Kadikova pieteikuma (pieteikums Nr. 123/2021).

2. Uzaicināt institūcijas, kas izdevušas apstrīdētos aktus, – Saeimu un Ministru kabinetu – **līdz 2021. gada 9. septembrim** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

3. Atstāt bez izskatīšanas šā lēmuma 1.2. apakšpunktā norādīto lūgumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Aldis Laviņš